

Izhaja
v ponedeljek
in petek.

Stane mesečno Din 7.—
za Inozemstvo Din 20.—
Posamezna številka
1 Din.

Račun poštno-čkovnega
zavoda števil. 10.666.

Uredništvo
in upravnništvo:
Celje

Strossmayerjeva ulica 1
pritilčje.

Rokopisov ne vračamo.

Oglaš po tarifu.

Telefon Int. števil. 65.

NOVA DOBA

Prodaja hmelja na združni podlagi.

Hmelj pridelovati smo se že naučili — a hmelj prodajati, tega se ne bomo naučili! — ta beseda slišimo obilokrat iz ustkušenih hmeljarjev. To pereče vprašanje se je že skušalo rešiti — a do ugodne rešitve dosedaj še ni prišlo.

Letos je načelnik g. dr. Vel. N. Stojkovič v Beogradu izdal posebno brošuro pod naslovom: »Kako da se organizuje prodaja hmelja i drugih poljoprivrednih proizvodov« — namenjeno v prvi vrsti hmeljarjem iz Bačke. Razmotrivajmo to navodilo nekoliko bližje!

Pisec priporoča pred vsem, da se naj dosedanj »Savez vojvodinskih producenta hmelja u Novem Sadu« pretvori v »Savez zadruga za prodajo hmelja u Novem Sadu« in utemeljuje ta nasvet takole: Potom skupne prodaje hmelja bi se lahko izvedla standardizacija hmelja, stabilizacija tržišča in vsled tega tudi regulacija prodaje. Prihranjevalo bi se znatno pri stroških in bi hmelj konečno boljše prodajali kot sedaj.

V svrhu prodaje hmelja na združni podlagi bi se moralo predvsem preskrbeti pripravno in zadosti veliko skladišče, v katero bi se sprejemal hmelj zadrugnikov. Pred vlaganjem v skladišče bi se moral ves hmelj strokovnjaško pregledati, klasificirati ne samo po sorti, nego tudi po krajih proizvoda. Čim boljša bo roba, tem hitreje se bo dala vnovčiti. Položaj prodaje bi se izdatno izboljševal, ker bi zadruga ne bila odvisna od enega tržišča in od enega kupca. Prodaja bi se lahko izvrševala v različnem času in bi se ravnala po vpraševanju. Zadruga bi prišla v neposredno zvezo s konzumenti in velikimi kupci. Lahko bi se stabiliziralo tržišče v Novem Sadu.

»Savez zadruga za prodajo hmelja« bi imel tudi svoje podružnice (zadruga) in bi se moral ustanoviti na demokratski podlagi, upoštevajoč združno načelo: »Jeden človek — jeden glas!« Potem takem bi malo število zadrugnikov ne moglo preglasovati veliko svojih malih tovarišev.

Prodaja hmelja na združni podlagi se lahko izvršuje na dva načina in sicer a) na ameriški ali kalifornijski in b) na danski način. Zadrugniki si izberejo tisti način, ki se jim zdi najprimernejši. Pri prvem načinu

klasificira vsaka podružnica sama hmelj svojih članov pod svojim standardom ter bi se na ta način omogočilo, da ima vsaka podružnica svoje hmeljske tipe.

Ako bi se pa prodaja hmelja urejala po danskem sistemu, potem bi se standardizacija hmelja morala izvrševati pri vseh podružnicah po pravih, oziroma po standardih, koje bi ustanovila sama centrala Saveza zadruga za prodajo hmelja. Pri standardizaciji se mora voditi račun po sorti in kvaliteti hmelja ter predvidevati tudi število razredov, da bi se ne izkazalo nezadovoljnost producentov.

Savez mora skrbeti, da se bo klasificiranje hmelja izvrševalo po neki tuji, močni avtoriteti, koja bi pa bila podrejena strogemu nadzoru med delom, da bi se enkrat pridobljeni odjemalci ne odbijali. Za uloženi hmelj bi zadrugniki prejeli po možnosti tudi povoljne kredite. V nekaterih zadrugah se zadrugnikom daje $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{3}$ ali $\frac{1}{4}$ vrednosti, ostanek pa po prodaji blaga. Ceno vloženega hmelja pa ne more določevati zadruga; ker se cene ravnajo po povpraševanju in bi se ravnala po poročilih, koje bi Savez ali tudi posamezna zadruga od agentov, katere bi ona plačevala in vzdrževala v glavnih centrih onih držav, ki gojijo in izvažajo hmelj. Ti agenti bi zadrugi pošiljali poročila o množini, kakovosti in ceni hmelja v tujini. Po došlih podatkih bi potem uprava zadruga določevala, po kateri ceni bi se posamezni razredi hmelja ponujali v prodajo.

Kakor pri vseh enakih podjetjih, tako je tudi tukaj potreben kapital, ki bi pa moral biti prav poceni. Zadruga bi rabila dve vrsti kapitala in sicer a) osnovni in b) prometni kapital. Prvi bi se porabil za stavbo magazina in sušilnice, drugi pa za financiranje prodaje hmelja. Pravilno bi bilo, da oba kapitala doprinesejo zadrugniki, ker bi ostalo vse, kar bi zgradili in pripravili, njihova lastnina in sicer v razmerju vplačanih deležev in po množini potom zadruga prodanega hmelja. Organizacija ne de do teh kapitalov ali potom zadrugnikov deležev, ali potom posebnih prispevkov svojih članov. Ako bi pa osnovni kapital ne mogli plačati zadrugniki, bi se isti lahko dobil potom nove ustanove za poljoprivredni kredit in sicer na osnovi zakona od leta 1925. To ustanovo vodi »Direkcija za poljoprivredni kredit v Beogradu«. Ona daje dolgoročno, kolektivna po-

sojila kmetijskim zadrugam za izvoz, predelovanje in prodajo kmetijskih proizvodov po 4% in za vračanje do 25 let.

Pa tudi Ministrstvo poljoprivrede pomaga zadrugam z znatnimi subvencijami povodom stavb skupnih magazinov, delavnic itd. Nedvomno bi pomagalo tudi zadrugi za prodajo hmelja, ker bi se potem dvignila tudi državna trgovska bilanca.

Obratni kapital bi se pa dobil ali potom Direktorja za poljoprivredni kredit, ali potom Narodne banke. Prva daje kratkoročne in srednjeročne kredite po 6%. Ker pa predstavlja hmelj veliko vrednost, bi zadruga morala razpolagati z velikimi vsotami, kojih bi Direkcija za poljoprivredni kredit ne zmogla — in bi se zadruga morala obrniti na Narodno banko. Ta banka je v m. l. pripravila za uspešno prodajo opija v Južni Srbiji vsota 30 milijonov dinarjev, a te vsote po svojih statutih ni mogla prepustiti v pomoč, ker producenti opija niso organizirani. Ideal vsake zadruga je pač, da si sama preskrbuje oba potrebna kapitala in da ni od nikogar odvisna — kakor je to storila Centralna zadruga za prodajo jaje na Danskem.

Pred vsem je tudi potrebno, da si zadruga osigura zadostno množino hmelja, ker bi se pri večjem prometu zmanjševali stroški. Zadrugniki bi se morali zavezati, da bodo ves lastni pridelek prepustili zadrugi v prodajo, ne da bi boljše blago prodajali sami, slabšega pa za vnovčenje prepustili zadrugi.

Zadruga bi morala pred vsem upeljati standardizacijo hmelja, kar je glavni pogoj za uspešno prodajo hmelja in tudi glavni pogoj za stabilizovanje tržišča. Brez standardizacije ne svetujem ustanovitve Zadruga za prodajo hmelja, ker bi morala že naprej pripravljena biti na neuspeh.

Kakšna pa bi naj ta standardizacija bila, koliko razredov bi bilo treba uvesti, kako bi se klasificiranje hmelja nadzorovalo itd., vse to so vprašanja ogromne važnosti, kojim se mora posvetiti najresnejša pozornost.

Ako bi se zadruga pečala tudi z nabavo orodja in sredstev za kulturo hmelja, ako bi ona dajala hmeljarjem navodila za racionalno kulturo hmelja, ako bi ona skrbela tudi za strogo klasificiranje istega, potem bi tudi lahko računala na dober uspeh.

Kakor pri vsakem podjetju, tako bi bili lahko tudi pri zadrugi za prodajo hmelja uspehi, lahko pa tudi neuspehi — posebno ako bi se nespametno in neprevidno ravnalo. Dobro vodstvo organizacije in iskreno sodelovanje vseh zadrugnikov bi bila najboljša garancija za uspeh zadruga.

Vodstvo zadruga se mora izročiti v popolnoma zanesljive roke, v roke človeka, ki je v političnem oziru popolnoma neodvisen, ki je moder in preiskusen.

Prodaja hmelja je težak in kompliciran posel. Z vsemi težkočami se mora že naprej računati in je lojalna podpora vseh zadrugnikov nujno potrebna.

To je torej glavni zapovednik navodila dr. Stojkoviča za ustanovitev zadruga za prodajo hmelja. Mnogo lepih besed — a brez rešitve kardinalnega vprašanja, t. j. standardizacija hmelja, brez katerega ni misliti na uspešno delovanje zadruga, kakor to avtor sam pravilno poudarja. Smelo trdimo, da je standardizacija hmelja pri sedanjih razmerah nemogoča in izključena.

Za standardizacijo hmelja bi bilo nujno potrebno:

1. da bi domača pivovarska industrija porabila vsaj 75% domačega hmelja, ne pa le 4—5% in bi bila k uporabi domačega hmelja postavno zavezana;
 2. da bi bili vsi hmeljarji brez izjeme tudi zadrugniki;
 3. da bi se prodaja hmelja ne mogla drugače izvrševati, kakor potom zadruga in
 4. da bi se potom visoke carine za tuj hmelj onemogočile njegov uvoz.
- Pri sedanjih razmerah je pa potrebno, da se hmeljski trgovini ne dela nepotrebnih ovir, nega da se pospešuje in olajšuje, kolikor je le mogoče.

Alzacija in Poljska ste tudi konkurentinji našemu hmelju in paziti moramo, da nam ostanejo dosedanj kupci zvesti in da pridobimo še obilo novih.

Primer hmelja z opijem in jajci ne drži. Hmelj je borzni predmet in se njegova prodaja pri nas v Jugoslaviji ne da regulirati. Hmeljarstvo se samo regulira in je v teku 50 let že prestalo in prebolelo marsikatero krizo — in upajmo, da bo tudi sedanje.

Tast Kondelik in zet Vejvara

Češki spisal Ignát Herrmann.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil Stanko Svetina.

VIII. Prazniki pred vrati.

Bilo je še pet dni do praznikov, ko je takoj po zajutruku prihitela h Kondelikovim Vejvarova dekla, Marjanica, s košem na roki, vsa rdeča od naglice in mraza. Od nje je skoraj vel mrzel veter, tako je bila vsa napojena z mrazom.

Odkod pa ste prišli sem? — se je začudila gospa Kondelikova.

»S trga grem, milostljiva gospa, s trga. Bili sva tam z mlado gospo, toda ona ima še neke opravke in pojde potem naravnost domov. Zato me je poslala —«

»In kaj pa ste nam prinesli, Marjanica? — se je vpletla gospa Kondelikova v njeno pripovedovanje.

»Mlada gospa mi je naročila, naj vas pozdravim, in prosi, da bi mi povedali, ali zadostuje, če stojim napravljena koštrunova kita samo pet dni. Kupili sva tako lepo, okroglo in mlada gospa bi jo rada napravila kot divjino.«

»No, zadostuje, pet dni, zadostuje,

ako je že malo stala«, je rekla gospa Kondelikova nekoliko zamišljena. »Toda Marjanica, kda pa jo hoče gospa napraviti?«

»Za praznike, milostljiva gospa!« je odgovorila dekla s pojočim glasom, iz katerega se je odzivalo začudenje, da gospa tako vpraša. Saj so prazniki!

»Za praznike?« je vprašala zateglo gospa k soprogu. »Moj Bog, kaj me ni Pepica dobro razumela, ko sem ji rekla, da bo na praznike pri nas, stari?«

»Jaz ne vem, kaj sta se dogovorili, mati«, je rekel mojster. »Jaz nisem bil zraven. Moraš že sama vedeti, kako sta se zmenili...«

»To je zopet nekaka pomota«, je odgovorila gospa očitačo. »Saj sem ji povedala: punca, ob praznikih bodeta pri nas, ničesar ne pripravljaj. Pokažite, Marjanica — no seveda, kita najmanj za tri golginarje, in kaj pa še imate? Moj Bog, jezik in tukaj parklje — ali hoče napraviti gospa žolco? Toda čemu vse to?«

Gospa Kondelikova je zopet pokrila košek in je rekla odločno:

»Pojdite domov, Marjanica, in recite gospej: pričakujem jo na cele praznike — tudi z vami, seveda — in ničesar naj ne pripravljaj. Kito naj pripravi, ta se ne pokazi niti čez en teden in jezik naj napravi prej — vkljub temu, bo s poljsko omako. Tako, sedaj pa pojdite. Na cele praznike, Marjanica!«

Marjanica je šla, toga gospa Kondelikova je še vedno godrnjala: »To je nespameten otrok! Saj vendar jasno govorim! Hočem ji prihraniti skrb in stroške — in naenkrat to pripravljaj...«

»Kaj pa ti veš, mati«, se je oglasil mojster, »morda pa Vejvara —«

»No kaj, Vejvara«, se je vpletla gospa Kondelikova. »Ako rečem Pepici, je ravno tako, kakor bi rekla Vejvari! Menda je tudi njemu prav, če bodo brez dela.«

Mojster Kondelik je imel prav. Zvečer sta prišla Vejvara in že na pragu ju je pozdravljala gospa Kondelikova:

»No, kaj pa je s tem kupevanjem, Pepica? Ali me nisi dobro razumela?«

»Jaz sem že razumela, mamica«, je odgovorila Pepica smehljaje. »Toda ravno zato sva prišla — prišla bi bila

že včeraj, toda niša mogla. In sedaj se pomeni, Fran!« se je obrnila k Vejvari.

Vejvara je pozdravil, poljubil tašči roko, z desnico jo je stresel mojstru in se je zopet obrnil h gospej.

»To se pravi, draga mamica«, je začel v zadregi, ne jezite se, toda Pepica mi je šele včeraj povedala, da ste naju povabili na praznike, na cele praznike. Na sveti večer gotovo prideva, mamica, toda en dan bi bil rad doma — tudi Pepica soglasja z menoj (je hitro pristavil in se je obrnil k nji), kaj ne, ženica? Ne smete se jeziti, mamica, pri vas sva zelo rada, tu je veselo, ampak tako sem se veselil na letošnji Božič pri nas, doma — prvi je v najinem zakonu in gotovo en dan preživeti — in Pepica tudi — pri domačem ognjišču. Zakuriva v vseh sobah, pokadiva, Pepica napravi kosilo in na večerjo pridete vi k nam. In to napravimo na božični dan, mamica in tako blagoslovimo naše domače življenje. Rad bi imel prijeten spomin do smrti na prvi rodbinski Božič, mamica. In na sv. Štefana dan prideva zopet k vam. Toda če bi morala biti pri vas vse tri dni, bi se mi zdelo doma tako mrzlo, opuščen, skoro kakor prenočišče. Povedal sem vse to Pepici in ona se tudi veseli. Kaj ne,

Kmetijska družba za Slo- venijo razpuščena.

Agencija »Avala« poroča uradno, da je bila 12. novembra Kmetijska družba razpuščena, in sicer radi tega, ker je, kakor pravi odločba, »postala po svojem udejstvovanju politično društvo in tudi sicer posegla v svojem poslovanju čez področje, določeno ji v pravilih.«

Ista agencija »Avala« poroča natančneje o vzrokih razpusta, da je postala družba torišče za boj dveh nasprotujočih si političnih struj, bivše Slov. ljudske stranke in bivše Samostojne kmetijske stranke, kar se je zlasti letos pokazalo s tem, da ni bilo 2.500 kmetovalcev iz bivše Kranjske, ki jih je nabrala in prijavila bivša Slov. ljudska stranka, sprejetih za članke. Drug povod za boj med obema strujama da je bilo postopanje družbe pri nakupu in prodaji gospodarskih potrebščin. O tem pravi uradno poročilo dobesedno:

»(Te potrebnosti) bi morala družba po § 2. točka 9 svojih pravil posredovati za svoje ude brez dobička. Kmetijska družba pa je krenila s tega jasno ji začrtanega področja na kupčijsko polje, za katero po svojih pravilih nikakor ni pristojna. Revizija družbenih knjig in računov, ki se je izvršila dne 6. novembra t. l., je dognala, da so dobivali tudi nečlani v velikih množinah kmetijske potrebnosti. Med temi je posebno omeniti osrednjo gospodarsko zadrugo »Ekonom«, ki je dobival vse blago, ne glede na naročeno množino celo ceneje kakor popodružnice. Ako se upošteva, da je »Ekonom« gospodarska organizacija, pri kateri so poglavito udeležene vodilne osebe bivše Samostojne kmetijske stranke, so politični vidiki tega gospodarsko neracionalnega ravnanja na dlani.

Dognano je nadalje, da je Kmetijska družba pri svojem poslovanju dajala prednost trgovcem, ki so bili sicer njeni člani, a niso imeli s kmetijstvom samim nikakih neposrednih stikov. Tem trgovcem je Kmetijska družba dobavljala blago celo po nižjih cenah kakor lastnim podružnicam, tako da so se te pogostoma pritoževale nad konkurenco trgovcev, ki da jih podpira proti lastnim podružnicam glavni odbor. Na drugi strani je dognano, da je Kmetijska družba dobavljala velikanske množine rudninskega superfosfata tuji tvežki, ki ji je bil sedež daleč od družbinega območja, ki torej niti ni bila njen član.

Dekret o razpustitvi je bil družbi dostavljen v četrtek 14. novembra, na kar je bil imenovan za začasnega upravitelja družbine imovine g. Oton Detela, šef komisije za agrarne operacije in veleposestnik v Predvoru pri Kranju. Toda med tem so bila potrjena pravila za novo »Kmetijsko

družbo v Ljubljani«, ki je imela v soboto 16. novembra svoj občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika g. Oton Detela in za podpredsednika gg. Josip Lenarčič, veleposestnik na Verdu ter Peter Hauptmann, župnik v Dobrovi pri Ljubljani. Med ostalimi odborniki so iz bivše Štajerske gg. Miloš Levstik, upok. učitelj in posestnik na Bregu pri Celju, Steblovnik Martin, posestnik v Rečici ob Paki, Vesenjak Franc, posestnik v Moškanjcih in Robič Srečko, posestnik v Limbušu. Med tremi računskimi pregledniki je iz bivše Štajerske Jakob Rajh, posestnik v Ljutomeru.

Ta novi glavni odbor ima nalogo izvesti organizacijo nove družbe. Po §§ 29 in 30 pravil nove družbe pa se uvaja za volitve podružničnih odborov in volitve delegatov proporc (t. j. isti način volitev kakor na pr. pri občinah).

Blagovni oddelek obdrži, kakor je razvidno iz poročila o občnem zboru, tudi nova družba.

Domače vesti.

d Pomočnik bana Dravske banovine g. dr. Pirkmajer se je mudil v soboto v Ljubljani, da je izdal potrebne odredbe za likvidacijo županije in oblasti. Poleg tega imamo še v bivši mariborski oblasti okrajne zastope in okrajne cestne odbore. Kakor se čuje, morajo biti vse zadeve bivših okrajnih zastopov končno likvidirane do 31. decembra — odnosno, v kolikor to ne bi šlo, prenešene na banovine — dočim bodo okrajni cestni odbori poslovali kot pomožni organi banskega urada dalje. Pri teh bode le potrebno gotova partizanska imenovanja virilnih članov popraviti. Obe oblasti hranilnici bodeta kot banovinski hranilnici poslovali naprej, okrajne hranilnice pa postanejo občinske, z garancijo občin dotičnega okraja.

d Okoliški občinski odbor je imel včeraj 17. t. m. od pol 9. do 10. ure predpoludne svojo redno sejo. Po odobritvi zapisnika in županovega poročila se je vršila volitev občinsk. kmetijskega odbora v smislu zakona o pospeševanju kmetijstva. Navzočih je bilo le 22 občinskih odbornikov; deset glasovnic je bilo oddanih praznih, z 12 glasovi pa so bili izvoljeni v ta odbor gg. župan Mihelčič, podžupan Kukovec, Strenčan, Glinšek in Šlander; namestnika sta gg. Pišek in Jakobin. Na to so se obravnavala poročila posameznih odsekov. Sklenilo se je dati podporo za božično revnih otrok v Gaberju 2.500 Din, šolskim sestram v Celju za šolsko kuhinjo in gospodinj-ski tečaj 900 Din. Dela za popravilo in posipanje cest okrog pokopališča so že oddana. Sklene pa se še popravilo ceste v Pristovi. 17. prosilcev se sprejme v domovinsko zvezo, trem se zagura sprejem, če dobijo naše državljanstvo. Nadalje je občinski odbor

odobril pogoje mesine občine za razširjenje električnega omrežja na Ostrožno, Lisce in Medlog. Ugovor Josipa Lednika radi odstranitve samostojno postavljene barake na občinskem svetu v Spodnji Hudinji se zavrne. Poročilo računskih pregledovalcev za 3. četrtletje 1929 se odobri.

d Celjski občinski svet ima v petek, 22. novembra, ob 18. uri svojo redno sejo. Na dnevnem redu je proračun.

d Umrla sta v celjski javni bolnici: dne 15. novembra Marija Šulgaj, soproga strojevodje z Brega pri Celju in 18. novembra 5-letni Ferdinand Kegu, sin cinkarniškega delavca iz Gaberje pri Celju. — V mestu je umrla danes zjutraj gospa Jožefa Pojavnik, roj. Rojec. N. v m. p.!

d Umrla je danes 18. novembra ob pol 14. uri v javni bolnici v Celju po dolgem, težkem trpljenju gdč. Minka Gorečanova iz Vojnika. — Pokojnici blag spomin, rodbini naše sožalje!

d Ljudsko vseučilišče v Celju. Danes se vrši zaključno predavanje g. dr. Fr. Vebra pod naslovom: »Spoznanje — zmota«, v katerem bode predavatelj orisal bistvo človeške osebnosti z umstvene plati.

d Za železniškega ravnatelja v Ljubljani je imenovan g. dr. Jakob Borko, doslej železniški ravnatelj v Subotici; dosedanj železniški direktor v Ljubljani inž. Dimitrije Knežević pa pride v Subotico.

d Uradniška imenovanja v upravi Dravske banovine. Z ukazom Njeg. Vel. kralja so imenovani: za načelnika upravnega oddelka banske uprave dravske banovine g. dr. Josip Ferjančič, načelnik ljublj. sreza; za načelnika splošnega oddelka g. dr. Fran Vončina, načelnik ptujskega sreza. Za banskega svetnika 3 I dr. Leon Stare, županijski svet. mariborske županije; za banske svetnike v 4a-I dr. Rajko Svetek, dr. Anton Mencinger in Vinko Borštner; za banske svetnike v 4-I dr. Leon Grasselli in dr. Bronislav Fišer; za banske svetnike v 5-I dr. Miroslav Senekovič in Rajko Mulaček, za policijskega svetnika 5-I dr. Lovro Bogataj. Za pomožnega tajnika v 1-II Robert Pohar, uradnik mariborske županije, za tajnika v 6-I Franc Voušek, tajnik mariborske županije, za upravnopisarniškega uradnika 1-III Nikola Obradović, arhivski uradnik mariborske županije. V okrožnem inspektoratu v Mariboru: za višjega pristava v 6-I Matija Malešič, višji pristav mariborske županije, za upravnopisarniškega uradnika v 1-III Alojzij Podbukovek; arhivski uradnik mariborske županije. V savsko banovino sta premeščena: dosedanj tajnik mariborske županije Vladimir Suša in dr. Matej Suhač, tajnik ljubljanske županije.

d Dunajsko vremensko poročilo za torek 19. t. m.: Večinoma oblačno, od časa do časa dež, zlasti v južnih Alpah.

**Krasne store, pre-
grinjala, zavese,** ročno in
strojno delo
zvršuje M. Šribar, Celje, Aleksandrova
ulica 2.

d Še imenovanje v banski službi. Za banskega svetnika v Novem Sadu je imenovan županijski svetnik v Mariboru g. dr. Franc Hrašovec.

d Velika letalska nesreča v Mariboru. Včeraj popoldne je hotel poleteti mladi mariborski odvetnik, g. dr. Iv. Šestan, znan po svojem vnetem delu v mariborskem »Aero-klubu«, z letalom »Schwalbe« tvrdke Raab-Katzenstein iz Kassla v Nemčiji (ki je nedavno privedla letalska metinga v Ljubljani in Mariboru in se je provizorično naselila v Mariboru) na svoj dom v Središču. Pred odletom v Središče pa se je produciral tvrdkin pilot Hans Müller z drznimi loopingi nad Glavnim trgom in Dravo. Dva sta šla, pri tretjem pa je motor naenkrat obstal (bojda je pilota slepelo solnce) in letalo je telebnilo od Drave preko Badlove hiše na Glavnem trgu in obtičalo na novem delu Glavnega trga. Strašen pok je bliskoma privabil ljudi od vseh strani. Letalo je bilo le še kup pločevine in železa, izpod katerega so izvlekli dr. Ivana Šestana in pilota Müllerja. Oba imata zlomljene noge in rane na obrazu. Ob padcu sta bila še pri zavesti in sta presunljivo kričala. Zdravniki upajo, da bodeta ostala pri življenju.

d Zahvala. Podmladek Rdečega križa na drž. deški meščanski šoli v Celju se g. Westnu, veleindustrijalcu v Celju, najiskrenejše zahvaljuje za podarjeno posodo, kar je omogočilo otvorenje šolske kuhinje.

d Pevsko društvo »Oljka« ima nočjo ob 8. uri pevsko vajo. Vsi in točno!

d Gledališki abonenti se vljudno naprošajo, da poravnajo novemberski obrok gledališkega abonmaja najkasneje do 20. novembra.

Po napor-nem delu
rabimo pri-mernega
razvedrila,
najboljše
razvedrilo
pa je godba
Ce želite i-meti dober
gramofon,
obrnite se
na veletrgo-vino STER-MECKI
In ogledite si
veliko za-logo naj-boljših vrst
godbenih instrumentov importiranih direktno iz
najboljših svetovnih tovarn po sledečih nizkih
cenah: gramofon 280, 390, 560, 890 Din, plošče
22, 35, 40, violine 315, 545, mandoline, kitare, klari-neti, flavte, harmonike in še tisoč drugih pred-metov po najnižjih cenah. — Nakup neprisljlen.

**Veletrgovina
R. STERMECKI, CELJE.**

da soglašate z menoj in da pridete k nam?»

Gospa Kondelikova je poslušala in je gledala vprta na Vejvaro in ni ta-kaj odgovorila. In Vejvari se je zdelo, da je treba svoje razloge še bolj pod-preti.

»Ne upirajte se nama, mamica — in vi oče tudi ne. Verujte, da bi se mi zdelo, kakor bi bilo iz našega mlade-ga skupnega življenja s Pepico za vselej nekaj iztrgano, ako ne bi bila o teh prvih praznikih doma — kakor rejenca — in čeprav bi bilo to pri vas ...«

O vsem, kar je Vejvara povedal, go-spej Kondelikovi ni niti na misel prišlo. Niti sanjalo se ji ni, da bi mogel biti red letošnjega Božiča drugačen, kakor ga je bila ona že vnaprej dolo-čila. Kaj je bilo bolj naravnega kot da bi bila »otroka« pri njih. In tu na-enkrat ta Vejvarov predlog.

Mečkala je predpasnik in je rekla z očitajočim glasom:

»Jaz sem tega toliko nakupila! Zaj-ca imamo in kozlička — moj Bog, kdo bo pa vse to snedel! Ali si slišal, stari? Kaj ti praviš k temu?»

»Da se ti ne usmrdi niti zajec, niti kozliček. In da ima Vejvara čisto prav.«

»Ti z njim soglašajš?« je zaklicala

gospa presenečena. »No, ti si pa lep gostitelj. Ko bi se moral pridružiti meni in Vejvaru pregovoriti, mu še pritrjuješ, da je prav, če ostane doma. Čudno, da mu še nisi rekel, da naj ostane doma tudi na sveti večer.«

»V tej zadevi, mati, ne morem biti proti njemu. Saj Vejvara ve, kako ju imava rada. In kar se tega zajca ali kozlička tiče, je lahko pomagati: poš-lješ to na Vinograde in tam vse pojemo. Samo, če bi bilo po mojem, bi morali biti Vejvarovi pri nas na sveti dan in midva bi prišla k njim na sv. Štefana dan. Meni bi bilo to tako ljub-še in vama se bo zdelo, da sta bila ce-le praznike doma.«

»Seveda, seveda, oče, tako torej na-pravimo«, je pritrjeval Vejvara, ves vesel, da se mu je sploh posrečilo pri-dobiti en dan za svoje domače ognjil-šče. »In videla bosta, da vama bo tudi pri nas ugajalo.«

»Kaj za to, Vejvara«, je rekel moj-ster, »samo ko ne bi bilo tega tavanja do doma.«

Vejvara je hotel nekaj reči, toga premagal se je. Preseneti očeta. Na-roči kočijo, da ga bo odpeljala. Samo nasmehnil se je.

»Toda, kaj pa bo s teto Katinko?« je rekla sedaj v skrbeh gospa Kondeli-

kova. »Vselej o praznikih je bila pri nas, in mi ne hodemo doma ...«

»Pa pride z vami k nam, draga ma-mica«, je zagotavljal Vejvara vneto. »Jutri pojde Pepica k nji, morda ji bo prav.«

»Kaj da bi ji ne bilo«, se je ogasil mojster Kondelik, kakor bi imel od tete pooblastilo. »Samo da bo imela družbo! In razun tega si tudi še ni pri vas vsega ogledala.«

»Stari!« je posvarila gospa Konde-likova soproga.

»Saj je nisem razžalil, mati«, se je branil mojster. »Toda generalne revizije še ni imela, vse, kar je res. Sicer pa, naj revidira. Tam je do sedaj še vse v redu — saj je novo.«

»Pri nas bo vselej vse v redu, oče«, se je namrdnila Pepica.

»No, no, no!« je pokimal moj-ster. »Saj mi bo Vejvara vse povedal, kako bo k letu.«

»Jaz bi mu pokazala«, je zagrozila Pepica Vejvari s svojo malo pestjo. Kaj pa naj bi povedal!

Danes tega še ne ve, toda videl bo, draga punca, videl bo«, je govoril moj-ster proroško. »Ko bi jaz mogel tako-le vse povedati ...«

Toda mojster se je že obrnil in je šel v drugo sobo po robec.

»Da se ti jezik ne prilepi!« je klicala

za njim gospa Kondelikova na pol v šali, na pol v resni jezici. »Sreča, da te Vejvara pozna!«

Mlada sta še posedela, pogovorili so se, in gospa Kondelikova se je menila s Pepico, kako naj torej s tem kozličkom napravijo.

»Ali bi rajši tega zajca? Povedi, meni je vseeno. Kaj pa ima Fran rajši?»

»Mati, zakaj pa tako vprašuješ!« se je ogasil za njo mojster. »Kaj ima rajši! Naj si izbere, kar hoče, ono drugo stvar mora pojesti tukaj pri nas, kako naj tu izbira?«

»Ti si danes zopet siten«, se je bra-nila gospa, čeprav ni mogla utajiti, da ima gospod soprog pravzaprav prav.

»O, moj Fran je vse rad«, je zakli-cala Pepica. »Včeraj sem skuhalo žgance — in kako so mu dišali!«

Mojster je nabral obraz v usmiljen, sočuten izraz.

**Strojno ažuriranje Din 1:50
Strojno entlanje Din 1:—**

Lepo solidno delo samo pri
B. Pušnik
Cankarjeva cesta 4 (stara hiša Ljudske
posojilnice poleg davkarije).
Za šivilje znaten popust.

d Cene za seno in slamo v Mariboru. Na sobotnem trgu je bilo malo kupčije. Cene za seno in otavo 100 do 120 Din, slama 55—60 Din. — Cene v celjski okolici stoje na isti višini. Seno je lahko nategnilo od 75 Din na 100 Din.

Sport.

Reprezentanca Celja : S. K. Hermes Ljubljana 0 : 6. Pri tej včerajšnji tekmi visok poraz Celjanov, kateri so se še le v drugem polčasu znašli. Polčas 0 : 5.

S. K. Celje komb. : Atletik S. K. 5 : 2. Trening-tekma na razmočenem terenu. Slaba igra na obeh straneh. Sodnik g. Seidl, kateremu bi priporočali, da se z gledalci manj razgovarja.

S. K. Celje. Vsi igralci se strogo opozarjajo, da prineso brezpogojno v nedeljo, dne 24. t. m. med 9. in 10. uro dop. na Glazijo klubove stvari kakor hlačke, dokolenice, čevlje itd., ker se vrši pregled za občni zbor kluba. — Gospodar.

Izvirne francoske pastilje

Valda

proti prehladu, glavobolu, grlobolu.

Prodajajo vse lekarne in drogerije.

KINO.

Mestni kino Celje. Ponedeljek 18., torek 19. in sredo 20. novembra: »Velemesto«. Senzacionalen filmski roman z dna velemprestnega življenja v 6 dejanjih. V glavnih ulogah Anila Dorris, Anton Pointner, Hans Mierendorf, Hans Brausenetter in † Albert Steinhilber. Izredno zanimiva in napevna vsebina. Orkester! — Četrtek 21., petek 22. in sobota 23. novembra: »Robert in Bertram«. Velefilm po istoimenskem gledališkem komadu v 6 dejanjih. V glavnih ulogah Harry Liedtke, Elizza la Porta in Fritz Kampers. Najboljši film Harryja Liedtkeja. Orkester! — Prednaznanilo: »Angel ulice«.

Razne politične in druge novice

Afera Cassone-Radojlovič. V noči od petka na soboto minulega tedna se je odigral v beograjskem varijeteju »Palace« incident, ki se je razvil v — diplomatski škandal. V eni loži omenjenega varijeteja je sedel to noč ugledni beograjski trgovec Miodrag Radojlovič z dvema prijateljskima in eno varijetejsko damo. V lokal je prišel kasneje italijanski vojni ataše za zrakoplovstvo polkovnik Cassone z nekim tajnikom španskega poslanstva, oba v civilu. Ker je Cassone poznal že od poprej damo, ki je sedela v Radojlovičevi družbi, je nastala — bilo je ob 3. uri zjutraj! — znana »napevost«, ironično posmehovanje in opazke, katere je Radojlovičeva družba opazila in se vsled tega preselila v drugo ložo, da bi ne došlo do konflikta. Cassone je s svojim prijateljem sledil v sosedno ložo in je zmerjal Beograd za p . . . , ko je kasneje šel Radojlovič mimo. Ta je opazko razumel in je takoj odgovoril, da ni Beograd tak, nego Rim. Na to je Cassone udaril Radojloviča po obrazu in ta mu je udarec vrnil tako, da je Cassone padel na sedež nazaj. To je bil dogodek v haru — ob vinu in ženskah ob 3. uri zjutraj. Toda drugi dan je izročil italijanski poslanik Galli v našem zunanjem ministristvu protestno noto, v kateri je zahteval kaznovanje krivca in zadoščenje za italijanskega vojnega atašaja. Beograjska policija je dogodek preiskala in ugotovila, da krivda ni bila pri Radojlovičevi družbi, temveč pri Italijanu. Dasi je bil potem še Radojlovič radi sodelovanja pri izgredu kaznovan na 30 dni polic. zapora in oba prijatelja na 5 dni policijskega zapora, »afere« še ni bila poravnana in jo italijanski listi glodajo naprej. Ne le naše domače, temveč celo londonsko časopisje konstatira, da taki ponočni dogodki, pa naj bi že bil kriv ta ali oni, niso noben predmet diplomatskih korakov in da nes na begu.

kaže zadnji incident v »Palacu« le tendenco kvariti sosedske odnose med obema državama.

Poskusni let »R 101«. Tudi Angleži so zgradili ogromno zračno ladjo, ki je večja ko znani »Zeppelin«. Z njo se vrši jutri znova poskusni peturni let po Angleški, katerega se udeleži 80 poslancev dolnje zbornice in 20 lordov. Ker šteje posadka 80 mož, se bo vozilo skupno 180 ljudi po zrakoplovu.

Zagrebski zločini.

Poluradno časopisno poročevalstvo »Avala« je priobčilo včeraj v dnevnih pojasnila o atentatu, ki so ga izvršili v Zagrebu v moči dne 30. oktobra šofer Babič in tt. na policijske agente in o umoru direktorja »Jugoštampe«, znanega časnikarja Tonija Schlegla dne 22. marca 1929.

Po dolgem, napornem preiskovanju umora Tonija Schlegla je ugotovila policija, da je pri tem umoru sodeloval šofer Babič, zaposlen v tvornici Siemens v Črnomercu pri Zagrebu. Dne 30. oktobra sta čakala v tvornici dva policijska detektiva na povratek Babičev. Ko se je ta vrnil s tovornim avtomobilom domov in ga spravil v garažo, sta stopila agenta k njemu in Keč ga je vprašal, ali je on Mijo Babič. Babič je to potrdil, a v istem hipu že tudi pograbil po revolverju in oddal strel na Keča, z drugim strelom pa pogodil Bana. Keč je bil zadet v aorto nad srcem in je padel mrtev na tla. Agent Ban je bil zadet v prsa in težko ranjen.

To se je odigralo ob 17.30. Pri preiskavi so v Babičevi sobi v tvornici našli pod posteljo v papir zavito orožje in razstreliva. Oblastva so takoj organizirala zasledovanje za morilcem Babičem, rojenim 6. septembra 1903 v novem Bukovcu, srez Slatina. Istčasno se je vodila preiskava, da se ugotovi, s kom se je Babič družil in kam je zahajal. Še isto noč so policijski organi prijeli njegovega druga Dragotina Križnjaka, delavca, ki je okrog 21. ure obiskal Zvonimira Pospišila, ključavničarskega pomočnika, stanujočega v Vlaški ulici št. 35. Pri hišni preiskavi v Križnjakovem stanovanju so našli revolver in 34 nabojev. Dalje je bilo ugotovljeno, da je Križnjak prejel ta revolver od Marka Hraniloviča, ki stanuje v mestnih hišah, Petrova ulica, številka 77 in da sta njegova najboljša prijatelja Hranilović in Matija Soldin.

Pri hišni preiskavi v stanovanju Marka Hraniloviča so našli revolverje in razstreliva. V času hišne preiskave je agent Trenske s stražnikom Blaževićem stal na straži pri hišnih vratih. Ob 22.30 je prišla neznana oseba iz mesta in se ustavila pred hišnimi vrati. Trenske je odprl vrata in prijel neznanca za rokav, toda ta se mu je iztrgal, odskočil tri, štiri metre in začel streljati na agenta in stražnika. V tem hipu sta s severne strani pritekla še dva neznanca in streljala iz revolverjev na Trenskega in Blaževića. Trenske je bil zadet v prsa in je padel mrtev, Blažević pa je bil zadet v tilnik. Po izvršenem napadu so se neznanci izgubili v noč.

Hranilović je bil prijet 31. oktobra v hiši Na Ribnjaku št. 22. V trenutku aretacije je hotel streljati iz revolverja, a so mu to še pravočasno preprečili. Na podlagi izpovedb Križnjaka in Hraniloviča je bilo ugotovljeno, da sta skupini Mija Babiča pripadala tudi Pospišil in Soldin. Nadalje je bilo ugotovljeno, da so se dne 30. oktobra t. l. ob 20. zvečer po izvršenem umoru agenta Keča sestali v Petrovi ulici Babič, Pospišil in Hranilović. Babič je povedal svojim drugom, da je streljal na dva agenta ter prosil Hraniloviča, naj ga za to noč skrije v svojem stanovanju. Hranilović je na to pristal in kmalu nato odšel domov. Ko je hotel stopiti v hišo, je naletel na Trenskega in stražnika Blaževića ter začel streljati na nju. Na pomoč sta mu prihitela Pospišil in Babič, dočim je Soldin šel po svojih potih. V tej borbi je bil, kakor omenjeno, Trenske ubit, Blažević pa ranjen. Hranilović in Soldin sta bila naslednji dan aretirana, Babič in Pospišil pa sta še da prejel od Stjepana Horvata ter izročil

Med 7 prednostmi ena :

prijeten duh!

Veselje je pogledati skrbno ohranjeno kot cvetje belo perilo. — Veselje bo še večje, če perilo tudi lepo diši. Zato rabite le

Schichtovo Terpentinovo Milo

Preiskava je dognala, da so pri atentatu na Tonija Schlegla sodelovali Babič, Soldin in Hranilović. Umor je izvršil Babič. V njegovi neposredni bližini je bil Soldin, dočim je Hranilović stražil pred hišo »Jugoštampe« in pazil na to, kdaj pojde Schlegel domov. Ko se je ta odpeljal, je tudi Hranilović skočil v avtomobil in se odpeljal v bližino Schleglovega stanovanja, a v tem trenutku je Babič že izvršil atentat.

Sedanje ugotovitve o načinu atentata na Tonija Schlegla se popolnoma ujemajo s svoječaso preiskavo. Sedanja preiskava je nadalje ugotovila, da so pri atentatu na orožniško vojašnico sodelovali Hranilović, Križnjak, Pospišil, Babič in Soldin. Razstrelivo je prinesel Križnjak, vžgalno napravo je postavil Hranilović, v njegovi bližini pa je bil Pospišil. Babič je stražil pred vrati vojašnice, a Soldin v Palmotičevi ulici. Po eksploziji so vsi pobegnili. Pri teku preko trga N. je Soldin vrgel na stražnika, ki ga je hotel ustaviti, bombo.

Nadalje je ugotovljeno, da sta tudi atentat na most pri Brezovici in na skretnico pri mostu med Veliko Gorico in Mračinom delo te družbe. Atentat na most pri Brezovici je izvršil Pospišil s Križnjakom. Razstrelivo je prinesel Hranilović, ki ga je prevzel od Stjepana Horvata. Pospišil je s Križnjakom položil razstrelivo tudi na skretnico pri Veliki Gorici.

Na podlagi ugotovitev preiskave so v stanovanju uradnika bolnice nalezljivi boleznj Pavla Glada našli večjo količino orožja, municije in razstreliv. Pri nabavi in razdelitvi orožja ter municije je sodeloval tudi Stjepan Javor, trgovec iz Zagreba, ki je vse to prejel od Stjepana Horvata ter izročil

Mirku Kruhaku in Milu Starčeviću. Vrh tega je ugotovljeno, da so te osebe bile deloma v osebni in neposredni zvezi z dr. Pavelićem in Perčićem. — Preiskava se nadaljuje.

Kakor se iz vsega tega vidi, so ekstremistični tipi segli po orožju, da se ubije ugleden časnikar, ki ga je pri njegovem delu vodilo stremljenje, da podpira sedanjo politično preorijentacijo v naši domovini, ki jo more edina preko celega morja političnih bojov in strasti dovesti v siguren pristan pozitivnega dela za napredek in razvoj naše domovine.

Snežne čevlje — Galoš

norveške in švedske znamke,

v največji izbiri in najnižji ceni.

ŠT. STRAŠEK, Kovaška 1.

Mestna elektrarna v Celju

ima vedno na zalogi

ves elektrotehnični material

žarnice, svetilke, lestence, likalnice itd.

RADIO-aparate

in sestavne dele, izvršuje

instalacije

po najnižjih cenah.

Oglejte si naše nove prostore!

Celjska posojilnica d. d.

Stanje hranilnih vlog nad
Din 75.000.000.—

Stanje glavnice in rezerv nad
Din 9.000.000.—

v Celju

V lastni palači Narodni dom

Sprejema hranilne vloge.
Izvršuje vse denarne, kreditne
in posojilne posle. — Kupuje
in prodaja devize in valute.

Podružnici: Maribor, Šoštanj

Umetna gnojila

tomaževa žindra, superfosfat, kalijeva sol itd.

se dobi najceneje pri

Ivan Ravnikar, Celje.

Franjo Dolžan

kleparstvo, vodovodne inštalacije,
strelkovne naprave.
CELJE, ZAKRESIJO 4.
Prevzema vsa v zgoraj navedene
stroke spadajoča dela in popravila.
Postrežba točna in solidna. Cene
zmerne. 50-20

Češko sukno

v veliki izbiri kupite najceneje

pri „SOLNCU“

50-18

A. Drogenik, Celje, Glavni trg 9.

Prepričajte se!

Slavnemu občinstvu priporoča **Josip Gorenjak**, mesar in klobasičar,
gostilna „pri jelenu“ v Celje, Kralja Petra cesta 37, veliko zalogo
vsakovrstnih mesnih izdelkov

sveže goveje meso, prekajeno, vsakovrstne klobase.

Cene nizke, **prekajeno meso s šunko cena kg Din 26.—**,
klobase cena kg Din 15.— do 30.—. Specijaliteta blaga zjamčena!

Dežnikarna

JOS. VRANJER, CELJE

Kralja Petra cesta 13

priporoča svojo bogato zalogo solčnikov
in dežnikov po najnižjih in konkurenčnih
cenah.

Prevzame in izvršuje vsa popravila in pre-
obleke točno in solidno.

Na drobno. Na debelo.

Oglašujte!

Štefan Strašek

čevlarska delavnica, Celje, Kovaška ulica
priporoča svojo veliko zalogo čevljev last-
nega in tovarniškega izdelka. Priporoča se
zlasti gg. učiteljem in uradnikom. Oddaja
na obroke. Pošilja po pošti proti povzetju.

Stanovanje

2 ali 3 sob išče mirna stranka (dve
osebi) za 1. januar ali pozneje. Plača
najemnino event. za daljšo dobo na-
prej. Ponudbe pod značko »Solidna
stranka« na upravo liste. 2-1

V globoki boleti naznanjamo
vsem prijateljem in znancem,
da nas je naša dobra mamica,
soproga, tašča

**Jožefa Pojavnik
roj. Rojec**

18. t. m. ob 6.15 zjutraj, za
vedno zapustila. Pogreb bo v
sredo ob 15. uri iz hiše žalosti
Dolgo polje 9 na okoliško po-
kopališče.

Celje, 18. 11. 1929.

Globoko žalujoči ostali.

„JAVA“ pšenična kava
je izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahtevajte jo pri vseh trgovcih! — Razpo-
šiljamo jo tudi po pošti v zavojih po 5 kg
za 70 Din, če se denar naprej pošlje ali pa
po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din
dražje. Poštnino plačamo mi. Vsakemu 5 kg
zavoju »JAVA« pšenične kave je kot darilo
pridjana lepa skodelica za kavo. — Kdor
pošlje 2 Din v znamkah, dobi vzorec 100 gr.
»JAVA« pšenične kave poštne prosto.
Sprejmemo za vsak večji kraj zastopnika

iz Hude jame,
Zabukovce
in vseh drugih rudnikov
dobavlja in do-
stavlja trgovina

Franjo Jošt, Celje, Aleksandrova ul. 4

SUKNO

**za površnike
in obleke**

kupimo
najceneje, kot
priznано
najbolje

v

manufaktorni
in modni
trgovini

**Miloš
Pšeničnik,
Celje**

Franc Strupi v Celju

Vam priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo
steklene ter porcelanaste posode, svetilk, okvirjev za
podobe, ogledal, raznovrstnih šip itd. 50-19

Prevzema vsakovrstna steklarska dela.

Samo na veliko!

Samo na veliko!

Kavo praženo in surovo, od najcenejše do najfinejše
vrste po najnižjih konkurenčnih cenah nudi

Alojz Mastnak

veletrgovina kolonialnega in špecerijskega blaga, lastna pražarna in mlin
za dišave

CELJE, KRALJA PETRA C. 22

Za jesensko in zimsko sezijo

priporočam mojo bogato zalogo **angleškega in češkega sukna**

za moške in damske obleke

Obenem imam v zalogi po ceni, iz dobrega blaga izgotovljene volnene
obleke za gospode in sicer že od Din 350.— naprej. Suknene kostume za dečke od
Din 130.— naprej. Zimske plašče za gospode od Din 600.— naprej. Kratke suknje (Stutzer)
za gospode z ovratnikom iz krzna od Din 525.— naprej. Zimske plašče za dečke od
od Din 300.— naprej in mnogo drugih predmetov kot: izgotovljeno moško perilo, kra-
vate (samoveznice), ovratnike itd. po najnižjih cenah in najboljši kakovosti.

Največja izbira kožnatih sukenj, lastne izdelave, po različnih cenah.

Priporočam se za cenjeni obisk.

Z odličnim spoštovanjem

IVAN MASTNAK

manufakturna in konfekcijska trgovina
Celje, Kralja Petra cesta 15.